

Svojim poslednjim filmom ZASEDA Živojin Pavlović dopunjava i razvija svoj ekspresionističko-veristički opus. Sada već njegov svet i stil šireg, mizanscenskog kadriranja možemo prepoznati i da se autor ne potpiše, no Pavlović, čini nam se, još nije zatvorio krug svojih tema i izražajnih mogućnosti. Iako scenarista Pavlović ide na ruku režiseru Pavloviću u velikoj meri, to ipak nije ograničilo njegovo manevrisanje i kreiranje u režiji. Gibljivost i rastresitost kadrova pospesuje i dramski razvija hroniku o skojevcu Ivi, Vrani, čiji se mladalački idealizam ruši u poratnoj realnosti koju doživljava u najžešćem vidu, pridruživši se pripadnicima bezbednosti za koje je pravi rat tek otpočeo. Član OZNE, Zeka (Severin Bijelić) dostiže plastiku i aromu stvarnosne ličnosti sa kojom se susrećemo, kontaktiramo i saučestvujemo u njenom životu i tragičnom kraju.

Scenaristi Mihić i Kozomara uspešno su debitovali i kao režiserski tandem. U VRANAMA se oseća da su se koristili ranijim spisateljskim iskustvima, ali su odbir materijala vršili nešto strožije, filmičnije. VRANE su farsična priča o grupi vagabunda koju predvodi ostareli, bivši bokser; tumaraju od mesta do mesta, varaju, krađu i, ponekad, kao uz blagi osmejak ulične reklame, ubijaju. Realnost junaka proizilazi iz pojedinih gotovo dokumentarističkih situacija, ali u isti mah, druge dogodovštine prenose ih, da tako kažemo, u crnohumornu nadrealnost. Lik maloumne majke boksera upliće se u najuspelije trenutke filma i unosi diskretan ironično-satirični ton.

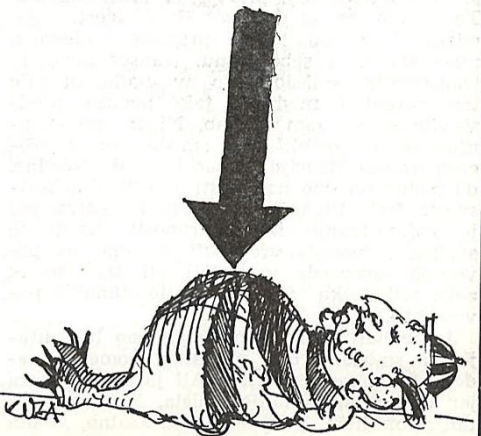
Boro Drašković pojavio se kao zreo autor, a HOROSKOP kao celovito filmsko ostvarenje. HOROSKOP je u svojoj biti egzistencijalistički film koji govori o mladićima, ostarelom željezničaru i kolporterki zarobljenim kamenom, suncem, nemogućnošću odlaska iz dosadnog provincijalnog mesta i beznačajne željezničke stanice koja im je sastajalište, dnevna potreba, pakao — sam život. Film je u pojedinim sekvencama odveć „umiven“, preestetiziran, te mu, s vremena na vreme, ponestane neposrednije, verističke uverljivosti.

Od uspešnih debija valja pomenuti NE-DJELJU Lordana Zafranovića i SLUČAJNI ŽIVOT Ante Peterlića. Zapravo kvantum debitana otkrio je nekoliko autora koji su se ravnopravno uvrstili u red naših boljih režisera.

DOGAĐAJ Vatroslava Mimice u globalnom utisku deluje konstruktivistički, izveštačeno, i čini se da je nastao kao produkt presije producenta, fonda i široke pulske publike koja je prethodne godine izviždala nesumnjivo najbolje Mimičino ostvarenje KAJA, UBIT ČU TE, film koji u svom hermetičkom svetu, izrazu, podtekstu nalazi jedno dublje, metafizičko opravdanje i dejstvo. Osim toga, DOGAĐAJ je bergmanovski kompilatoran, teatralan, naročito u drugom delu, i pokazuje da kompromise prave ponekad i autori koji to ne bi morali.

BICE SKORO PROPAST SVETA Aleksandra Petrovića je prevashodno pokušaj da se izade iz već osvojenih, vlastitih struktura i sistema koji su zapretili da se zatvore i ponavljaju. Metafizičko-literarni slojevi Dostojevskog i dosta slab scenario (iako nismo pristalice „jakih“ scenarija), međutim, nisu našli ni adekvatnu rezonanciju u Petrovićevom režijskom postupku. U SKUPLJAČIMA PERJA egzotika panonskog pejzaža i slobodarski Cigani nenametljivo su utkani u atmosferu, ritam i značenje filma (osim u dve sekvence), dok u filmu BICE SKORO PROPAST SVETA egzotični seljaci, Cigani i čehoslovački turisti delaju i žive tragikom marioneta. I zato očekujemo nestupljivo sledeća dela i ostvarenja Aleksandra Petrovića i Vatroslava Mimice.

U prosečna ostvarenja ovogodišnjeg festivala možemo svrstati i film Fedora Škubonje NIZVODNO OD SUNCA, koji nas svojom starinskom crno-belom problematikom i stilom vraća desetak godina unazad. Ali to je već na savesti zvaničnog žirija, koji je ovom filmu dodelio prvu nagradu, i na taj način pokazao svoj (polu)kriterijum i (ne)ukus.

pozdrav snagama koje grle našu kinemato grafiju

1

Pozdravljamo obračun sa silama mraka u jugoslovenskom filmu. Nama takođe odgovara da se više ne pojavi ni jedan debitant, a da se ograničava rad sada aktivnim rediteljima — te da se u najkraćem mogućem roku obavi odumiranje jugoslovenske kinematografije.

2

Prave su režije izvan filma.

3

Nama takođe odgovara da se jugoslovenski film ne bavi negativnim pojavama u jugoslovenskom društvu, pošto je blizu pameti da takvih pojava ima mnogo više u inostranstvu.

4

Godinama se u ovoj zemlji stvari ne završavaju dobro, poslednji je čas da bar filmovi počnu da se završavaju dobro.

5

Koliko god se brinemo što su nam kadrovi u filmu slabi, zabrinjava nas i ista situacija u rukovodstvima.

6

I nama potpuno odgovara da se dostave policiji objavljuju u formi filmskih kritika.

7

Zahtevamo da nam se svi popnu na glavu, a posle neka seku granu na kojoj sede.

U PULI, poslednjeg dana XVI Festivala Jugoslovenskog filma.

Nikola Stojanović
Jovan Jovanović
Živojin Pavlović
Bojana Marijan
Toni Tršar
Vladimir Roksandić
Branko Šemen
Hrvoje Turković
Milovan Vitezović
Želimir Žilnik
Karpo Godina
Bogdan Tirnanić
Dušan Makavejev
(tačke 2, 6, 7)
Dušan Stojanović